

VEČERNI LIST

Posamezna številka 16 vln.

NEODVISEN DNEVNIK

Posamezna številka 16 vln.

Cene po pošti:

za celo leto . R 48—
za pol leta . R 28—
za četrt leta . R 18—
za 1 mesec . R 8—

Za Ljubljano mesečno 3 R

Uredništvo in tisk:

Kopitarjeva ulica št. 6

Uredn. telefon št. 50

Dogovor o jadranskem vprašanju.

Brez Wilsona?

LDU Split, 10. septembra. (DDU.) »Se-colo« z dne 6. t. m. objavlja dopis svojega pariškega poročevalca Campolonghija, ki pravi, da bo jadransko vprašanje najbrže rešeno v najkrajšem času. Dopisnik trdi, da se je sklenilo najprej jadranski problem popolnoma izločiti iz mirovne pogodbe z Nemško Avstrijo. Med tem časom so se vršila pogajanja in se je, kakor doznava dopisnik, dosegel med Tiltonijem in Clemenceaum popoln sporazum o projektu, čigar podrobnosti še niso znane, ali glede katerega je Clemenceau obljubil svojo podporo. Ta osnutek je Tiltoni potem predložil tudi Lloyd Georgu in tudi ta ga je odobrjal ter obetal, da ga hoče podpirati. Poročevalec trdi nadalje, da obstaja dogovor med tremi zaveznimi velesilami, da je pa neznan, kako stališče bo zavzela Amerikanska napram temu dogovoru. Campolonghi ve tudi poročati, da je ameriška mirovna delegacija z zadovoljstvom motrila potek teh porazgovorov in da se je, kakor doznava iz zelo zanesljivega vira poslala

predsedniku Wilsonu nota s podpisoma Lloyd Georgea in Clemenceauja; Tiltoni je iz delikatnosti ni podpisal. Sedaj se pričakuje odgovor Wilsona. Ako bo dovoljen, se bo problem rešil v najkrajšem času. V nasprotnem primeru pa ni dvoma, da bo sta Lloyd George in Clemenceau izjavila, da sta v predloženem dogovoru zastavila svojo častno besedo in da dogovor nadomešča londonski pakt, ki sta ga podpisali Anglija in Francija. Dopisnik nadaljuje, da je Italija pristala na modifikacijo zahtev, ki jih naštevajo londonski pakt. Edini način, kako morejo zavezniški podpirati pomirjevalne poizkuse Italije, je ta, da drže dano besedo in da sprejmejo, priznajo in oživijo to program. H koncu pravi Campolonghi: Italijansko-francoski predlog je že v rokah predsednika Wilsona. Ako ga ta ne bo sprejel in ne bo niti ta korak imel zaželenega uspeha, tedaj bodo zavezne evropske velesile izvedle dogovor tudi brez privoljenja Amerike. Zato se dogovor že sedaj more smatrati kot definitivni.

Jugoslavija in podpis mirovne pogodbe.

LDU Pariz, 10. septembra. (Dun. KU) Vrhovni zavezniki svet se je bavil s stališčem, ki ga zavzema delegacija kraljevstva SHS z ozirom na podpis mirovne pogodbe z Nemško Avstrijo. Kakor se poroča, je poslanik Vesnić izjavil, da ima od svoje vlade striktno povelje, ne podpisati mirovne pogodbe, in sicer radi ugovorov proti členu 60. pogodbe. Izrazil je pa mnenje, da bodo jugoslovanski pooblaščenici imeli povod odnehati, ako vrhovni svet pismeno da njegovi delegaciji gotovo zagotovitev. Ako bodo ti predlogi sprejemljivi, bo on nemudoma poročal o tem svoji vladi. Verjetno je, da bo sestavljen

zapisnik, po katerem bo Vesnić mogel podpisati mirovno pogodbo pozneje.

LDU Belgrad, 11. sept. Poučeni krogi sodijo, da bo naša delegacija vsekakor podpisala mirovno pogodbo z Avstrijo. Včeraj je v poslanskih krogih vladala z ozirom na zunanji položaj mala depresija. Poslanci so prepričani, da se mir mora podpisati tem bolj, ker obstoji precedenca, da sta namreč Čehoslovaška in Poljska podpisala mirovne pogodbo z Nemčijo, v katerih so slična določila kakor v avstrijski pogodbi, ki so bila povod, da se naša delegacija ni udeležila podpisa mirovne pogodbe z Nemško Avstrijo.

Italijansko skladišče municije zletelo v zrak.

Med žrtvami avstrijski ujetniki?

»Corriere della Sera« poroča, da je 8. t. m. v Pramağgione pri Benetkah zletelo v zrak skladišče granat, retard in zadušljivih bomb. Mrtvih je bilo 30 oseb, med

njimi en častnik, in mnogo ranjenih.

V bližini skladišča so bili nastanjeni avstrijski ujetniki in italijanski vojaki. Uvedli so preiskavo.

Vladna kriza.

LDU Belgrad, 11. sept. Kljub vsem glasovom, ki se širijo iz vlade nasprotnih političnih krogov, da bo vlada demisionirala, se ugotavlja, da so vse te vesti brez vsake podlage. Vlada se je odločila, da vztraja tudi nadalje na svojem mestu.

LDU Belgrad, 11. sept. Danes popoldne je imela demokratska zajednica sejo, ki je trajala pozno zvečer. Na seji niso sklenili ničesar definitivnega, a se je izrecno in soglasno naglašalo, da mora vlada tudi nadalje ostati na svojem mestu in da se mora počakati na sejo narodnega predstavništva, ki se sestane v ponedeljek. Na tej seji se bo razbistril položaj, nakar se bo odločevalo o nadaljnjih korakih.

Povratek rojakov iz Amerike.

LDU Belgrad, 11. septembra. »Politika« se brzojavlja iz Marsilje: Na parniku, ki je odplul iz Marsilje proti Dubrovniku, se vozi 800 Jugoslovancev, ki se povračajo iz Amerike v domovino. Pripovedujejo, da se širi v Ameriki med našim gibanjem življenjem čimdalje živahnejše gibanje za povratek v domovino.

Zbližanje med Vatikanom in Italijo.

LDU Berlin, 11. sept. (ČTU). Iz Luga se poroča: V zvezi z že javljenim zbližanjem med italijansko vlado in vatičanskimi krogi se naknadno še poroča, da obstojajo tudi med sedanjim ministrskim predsednikom in kardinalom državnim tajnikom Gasparrijem zelo prijateljski odnosi, tako da je mogoče ravno od sedanjega ministristva pričakovati izvršitev zvišenega dela sprave med italijansko vlado in Vatikanom. K dosegi tega cilja bo gotovo tudi delovanje italijanske katoliške stranke mnogo pripomoglo, zlasti ker si katoliški krogi Italije to spravo že dolgo časa srčno želijo.

Francija se ne odreče svojim pravicam.

LDU Rim, 11. sept. (DunkU — Brezlično). Kakor se poroča iz Pariza, ne misli francoska vlada niti malo na to, da bi se odrekla svojim pravicam v Siriji in v Palestini. Vsakršno posredno ali neposredno delovanje angleške vlade, ki bi imelo namen onemogočiti udeleževanje francoskih aspiracij, bi imelo usodopolne posledice za odnose med obema državama.

Sprememba nemške državne ustave.

LDU Pariz, 11. sept. (DunkU). »Journal« poroča, da pri včerajšnji seji vrhovnega zaveznikovega sveta glede izpremembe nemške državne ustave ni dozorela nobena odločitev. Dočim zastopa Francija popolnoma nepopustljivo stališče, se kaže Italija in Japonska dezinteresirani, anglosaški velesile se pa še celo protivita. Glede tešinske šlezije je kompetentna komisija poročala vrhovnemu zaveznikemu svetu v smislu, ki je za poljsko stališče zelo ugoden. Nato je predsednik Clemenceau baje izjavil, da se nikakor ne strinja z izvajanjem te komisije.

Kruta naredba Trockega.

LDU Veliki Bečkerek, 11. sept. Kakor poroča rumunski list »Universul«, je izdal Trocki naredbo, da se imajo postrebiti rodbine z otroci vred vseh častnikov in vojakov, ki se bojujejo proti boljševikom.

Rumunske želje.

LDU Veliki Bečkerek, 11. sept. Agencija »Dacia« objavlja tendenciozno vest, da je poslanik čehoslovaške republike v Parizu dr. Beneš zahteval, naj se ves Banat pripoji Rumuniji.

Kolobocija.

Kar danes združeni zastopniki kapitalizma in socialne demokracije počenajajo v Belgradu, to ne zasluži drugega imena ko kolobocija. Ljudstvo trpi, država čaka, verižniki in kapitalisti pa se smejejo, kakor se je smejal sodrug gospod Kristan ljudskim potrebam. Igra demokratskih kapitalistov in njim uslužnih socialistov je podobna igri otrok, ki »se gredo vladati«. Krčevito se drže svojih sedežev, pa nimajo za to ne sposobnosti, kakor dokazujejo imena Alaupovič, Vulović in drugi, nimajo v rokah možnosti, da bi vladali sami. Imajo sicer precej glasov v zbornici, čeprav jim manjka večine, toda preleni so za to, in pomanjkanje čuta odgovornosti znači, če demokratski kapitalisti in socialisti ostajajo doma, vlečejo dijete, opravljajo doma svoje kupčije, v parlamentu jih pa ni. Zgodilo se je že dvakrat, da je ostala zbornica nesklepčna vsled lenobe teh vladnih »državo ohranjujočih« komodnih kapitalistov. Ogenj in žveplo blujejo na opozicijo, češ da ne pomagajo. Kje na svetu pa boste našli človeka, ki bi pomagal v državi vzdrževati tako vlado, kakršna je naša. Zastopnike širokih plasti ljudstva in njegovih zahtev so pahnili od sebe ter sami sebe proglasili za vlado. Ko vidijo, da ne gre pa prosijo pomoči pri njih. Pa ne, da bi jim dali kaj besede, le odgovornost za vso kolobocijo naj bi nosili drugi. Ko vladni poslanci sede doma in delajo nekateri lepe kupčije, naj bi zastopniki ljudstva pomagali podaljševati življenje tem skrahiranim političnim eksistencam.

Pravijo, da so pogoji opozicije nesprijemljivi. Toda našim zastopnikom gre za resno delo. Ko zastopniki sedanje vlade niso mogli urediti prehrane, se je dr. Korošec sam ponudil, da sprjme ta posel. Vse je ostrmel nad njegovo voljo. Dr. Korošec je v kratkem času rešil prehrano in z njo ljudstvo lakote in državo nemirov. Danes proti katastrofi na železnicih. Železnice so v rokah demokratov. Pa še danes je naš železniški promet prav tako razdrapan kot je bil tedaj, ko nismo imeli sploh še nobenega ministra. Prihaja zima. Z njo se bo nered na železnicih še povečal. Če pri nas železnice redno vozijo, ima pri tem demokratska stranka ravno toliko zaslug kolikor ima kolporter, ki vpije po ljubljanskih ulicah, zaslug na mirovni konferenci v Parizu. Vsakdo se že naprej boji kolobocije, ki utegne na hrvatskih progah še-le nastati — že doslej ni ravno majhna. Železnice utegnejo postati katastrofa za ljudstvo in državo. Ker demokratski doslej niso znali urediti tega, je dr. Korošec izjavil, da Ljudska stranka prevzame ministrstvo železnic in verstev. Toda demokratska gospoda vidi raje, da gre vse k vragu, kakor da bi se Ljudska stranka mogla ponašati z uspehom, da je uredila, česar demokratska gospoda ni mogla, ni znala in ni hotela.

Socialiste in demokrate preveva sovrastvo do zastopnikov naše organizacije, dvigajo kvišku prapor kulturnega boja, delajo protiverske šolske načrte, groze z vojaško diktaturo — volja ljudstva, korist države pa jim je deveta briga.

Naj le govore o vojaški diktaturi, tem prej jih bo ljudstvo vrglo. V imenu bednega ljudstva, ki bi ga izkoriščevalci njegovi še dalje radi tlačili pod svojo železno pestjo, zahtevamo, da ljudstvo pride do besede, da ljudstvo govori svojo odločilno besedo. Zahtevamo volitev, da država končno pride do svojega miru in ljudstvo do svojih pravic!

Sedanjih kapitalistično-demokratsko-socialističnih kolobocij v škodo države in ljudstva pa mora biti konec!

Socialisti moledujejo pri regentu.

Iz Maribora.

V Mariboru je ostojal nemški »Arbeiterrat«, v katerem so sedeli najhujši Nemci, nemčurji in Slovenožrci. Bil je seveda socialističen. Sedaj je moralo že skoro polovica teh nemških socialistov, ki so ruvali zoper našo državo, preko meja v Avstrijo. Ker pa se jem je pri nas vendarle

boljše godilo kot se jim godi tam, so se ostali čez noč prelevili v slovenske socialiste. Sedaj ti nekdanji nemški nestrupeni stopajo v slovensko socialno demokracijo. Vodijo jih še vedno stari nemčurški zagriženci kakor Nachtigall, Fleiß in še nekateri. Ti ljudje sedaj delajo na to, da pojdejo v posebni deputaciji pred regenta Aleksandra. Vodil bi deputacijo minister Kristan. Ta deputacija bi prosila regenta, naj ta prepove, da bi bili izgnani iz Jugoslavije še ostali Nemci in nemčurji, ki tu odjedajo domačim delavcem kruh. Ti nemški socialisti, ki so proti Jugoslaviji demonstrirali, hujskali in štrajkali, naj bi po regentovi milosti še dalje zastupljali našo javnost ter jedli naš kruh v škodo slovenskemu delavstvu! Tak je načelni radikalizem teh socialistov v dobi radikalne demokracije. Ko se vse vrvi potrgajo, prosijo pomoči regenta!



G. N. Barnes.

Dobro znani voditelj angleškega delavstva, ki je določen za angleškega poslanika v Berlinu. Barnes se je med vojno večkrat zelo ostro izrazil proti Nemčiji. On je član angleškega kabineta. Angleško delavstvo je organizirano v Delavski zvezi, ki ni socialno-demokratska.

Politične novice.

+ Neumestna grožnja. »Jugoslavijac« prinaša iz Belgrada poročilo, da vlada v tamošnjih vojaških krogih veliko ogorčenje nad zavlačevanjem krize. »Če ne pride do dela, razžene vojaško narodno predstavništvo in uvede vojaško diktaturo, pravi poročilo. To je pač malo umestna grožnja, ki bi jo »Jugoslavijac« seveda rada naslovida na opozicijo, ker na drugem mestu pravi, da treba priznati, da so demokratski mnogo popustili in se potrudili, da bi prišlo do sporazuma. Ne, vojaške diktature ne potrebujemo, ampak izraza ljudske volje: razpišejo naj se volitve za ustavno skupščino!

+ O razdoru v slovenski liberalni stranki so začeli govoriti in pisati Srbi in Hrvati. Povod je dal dr. Tavčar s svojim znanim člankom v »Slov. Narodu« proti dr. Poljakovemu načrtu o agrarni reformi in »Narodov« odgovor v prilogi tej reformi. Nekateri Srbi in Hrvati so mnenja, da mora v liberalni stranki na vsak način priti do razkola, ki bi se izvršil tako, da bi zmernejši elementi z dr. Tavčarjem na čelu ostali v stranki, mlajši ljudje pa bi se pridružili socialnim demokratom. »Obzor« je pa mnenja, da se bo cela reč poravnala tako, da bo odstopil »Narodov« urednik in bo morda izstopilo iz stranke nekaj najnestrupnejših posameznikov. Beležimo to; reč sama pa nas ne zanima.

+ »Brezglavost.« »Zvono« piše o slovenskih socialistih sledeče: »Od slovenskih socialistov, ki so bili spomladi tega leta okoreli centralisti, ki so zavoljo tega centralizma glasovali korporativno za ministrizem; ki so peli hvalospeve socialističnemu realizmu; ki so pa letos postali nenadoma komunisti in boljševiki... Ker vlada ta brezglavost med slovenskimi socialisti... se ni mogel obvarovati te brezglavosti niti socialistični klub. Medtem ko en del članov razume položaj in se pokori sklepom novosadskega kongresa, hodi drugi del koder ga noge neso in oči vodijo. So za ministrizem in proti ministrizizmu! Glasovali bi vladi zaupnico in ne bi glasovali

vali! Brezdvomno so za realno socijalistično politiko in niso... To naj si zapiše gospod »Naprej« za uho. Bo gotovo bolje, ko da zabavlja zoper klerikalce.

— **Volilni zakon.** V sredo so parlamentarne sekcije izvolile dva člana v odbor, ki naj predloži parlamentu poročilo o volilnem zakonu. Vlada želi, da se ta zakon hitreje reši v parlamentu.

— **Zakon o najemini.** Minister za notranje stvari je zahteval preko ministra za pravosodje, naj izreče kasacijsko sodišče svoje mnenje o zakonu glede najemnine, ker so se pojavila različna tolmačenja posameznih odredb.

— **Grško-italijansko prijateljstvo.** Italija si veliko prizadeva, da dobi Grčijo popolnoma na svojo stran. Grška javnost kaže nasproti italijanskim prijaznostim veliko sprejemljivost in grški list »Hestia« prinaša poročilo, da je Venizelos izjavil nasproti nekemu francoskemu časnikarju, da se Grčija nikdar ne bo protivila pravičnim zahtevam Italije. Isti list poziva Italijo, naj prevzame iniciativo za ustanovitev velike balkanske federacije po načelih Mazzinija. — Venizelos je izboren diplomat, ki je znal v prid svoje domovine vedno izkoristiti položaj in trenotek. Doslej se je ta mož zvesto držal s Srbijo sklenjene prijateljske zveze, ki je donesla Grčiji toliko uspehov. Upati smemo, da je ta mož dovolj dalekoviden, da spozna vrednost današnjega italijanskega prijateljstva, ki gre za tem, da izigra Grčijo proti Jugoslaviji. Grki ne smejo prezreti, da se italijanski imperializem, ko bi bil enkrat zadovoljen na Jadranskem morju, ne bo ustavil pred Egejskim morjem.

— **Boj za češke šole na Dunaju.** Dunajski občinski svet je sklenil, da kljub določbam mirovne pogodbe v prid češke manjšine na Dunaju ne bo otvoril čeških ljudskih šol. Češki starši so nato minolo sredo imeli protestni shod, na katerem so sklenili, da bodo z vsemi sredstvi nadaljevali boj za češke šole. V nemške šole ne bo hodil noben češki otrok. Zaenkrat vpi-sujejo Čehi svoje otroke na Komenskega šolah.

Dnevne novice.

— **Predsedništvo Deželne vlade za Slovenijo** je prejelo iz Radgone nastopno brzojavko: Radgona je ključ Prekmurja, ker sta tu edina dva mosta, ki vežeta skoro celo Prekmurje s Slovenijo. Brez Radgone ostane celo severno Prekmurje za dolgo časa v oni gospodarski stiski, v kateri so jo zapustili boljševiki. Vsa prekmurska trgovina teži od nekdanj v Radgono in nima nobenega svojega trgovskega središča. Vladni tajnik Klobčič.

— **Potovanje predsednika deželne vlade dr. Brejca po Koroškem.** Dne 11. t. m. ob 10. uri dop. je došel v Borovlje g. predsednik deželne vlade dr. Brejc v spremstvu gg. prošta Andreja Kalana, kot načelnika kmetijskega oddelka in ministerjalnega tajnika dr. Druškoviča. Ob prihodu v Borovlje so došli k g. predsedniku g. general Maister s čestniškim zborom, vodja okrajnega glavarstva g. vladni svetnik dr. Ferjančič, občinski zastop, uradništvo, učitelstvo in krajevni odbor Narodnega sveta. G. predsednik se je podrobno informiral o željah posameznikov in se dolgo razgovarjal o potrebah tukajšnje puškarske industrije. Popoldne je nadaljeval g. predsednik svoje potovanje v Rožno dolino. Njegovemu spremstvu so se pridružili tudi gg. general Maister, vladni svetnik dr. Ferjančič, predsednica koroške ženske organizacije ga. dr. Piskernik ter tajnik Narodnega sveta za Koroško, kapetan dr. Dolar. Dasi se je komaj v zadnjem trenotku zvedelo za navzočnost visokih posetnikov, so vendar v naglici po vseh krajih zaplapolale zastave in na raznih mestih so bili celo slavaloki postavljeni. Šolska mladina, moške in ženske so se kljub delavniku zbrali ter došlece povsod pristrčno pozdravljali. Prebivalstvo je v razgovoru z predsednikom kazalo razveseljevo narodno zavednost in razumevanje za sedanji politični položaj. Posebno ganljiv je bil sprejem, ki ga je priredilo prebivalstvo v Sveti vasi, št. Janžu, Bistrici in v Svečah ter v št. Jakovu in v Ločah. Potovanje se nadaljuje.

— **Slovenski uradniki zapuste Belgrad.** Med slovenskim uradništvom se opaža močno gibanje, da korporativno zapuste Belgrad. Železniški uradniki so Belgrad že zapustili. Ta odhod uradništva je pripisati nezadovoljstvu radi nekaterih administrativnih nesoglasij.

— **Odprava prekega soda.** Sporazumno s poverjenikom za pravosodje odrejam ukinitje prekega soda, proglašena dne 13. maja t. l. s štev. 3913/pr. v političnih okrajih Celje, Maribor, Radovljica, Slovenjgradec in v avtonomnih mestih Celje in Maribor. Poverjenik za notranje zadeve: Golia s. r.

— **O boleznih finančnega ministra dr. Voje Veljkoviča** javljajo, da je nevarna. Osedaj značaj boleznij še ni ugotovljen. Ne ve se, ali je krvavenje v črevih no-

sledica tvora v želodcu. Zaradi krvavenja pada minister večkrat v nezavest.

— **Železničari pri ministru.** V sredo je železniški minister dr. Drašković sprejel deset delegatov jugoslovanskih železničarjev. Razgovor se je vršil o zboljanju stanja železničarjev in o zakonskem načrtu glede ureditve delokroga železniških ravnateljstev. Delegati so odšli popolnoma zadovoljni od ministra.

— **Kolesarska dirka za prvenstvo K. S. K. Ilirija** v nedeljo obeta biti jako zanimiva, kakor se more sklepati po prijavah dirkačev. Dirka bo prvi korak k oživitvi tega lepega športa, ki se goji pri vseh drugih narodih v tolikem obsegu. Naše športno občinstvo opozarjamo osobito na to, da se nekaj najboljših dirkačev Ilirije udeležijo prihodnjemu nedeljo velike dirke Hrv. športskega Saveza za jugoslovansko prvenstvo na progi Celje-Zagreb. Darila za dirko so razstavljena v izložbi tvrdeke »Svetla« na Mestnem trgu 25.

— **Automobilisti in vozniki pozor!** Klub slov. kolesarjev Ilirija prosi vse one automobile, kolesarje in voznike, ki bi vozili v nedeljo med pol 2. in pol 4. uro progo Celje-Ljubljana, da vozijo skrajno levo stran cesti in obstoje po možnosti, ko pripeljejo mimo dirkači.

— **Kranjska industrijska družba** se pogaja z nekim italijanskim sindikatом za prodajo ozir. nakup večine delnic. Pogajanja se vrše na Dunaju. Veliki delničarji v okoliju Bodenkreditanstalta so sklenili, na prodajo Italijanom dve tretjini delnic. Kupnina se izplača v lirah. Tako poročajo dunajski listi.

— **Prvi vlak skozi Zagreb.** Hrvatski listi spominjajo, da je 10. t. m. poteklo 57 let, odkar je na progi Zidani most—Zagreb—Sisek vozil prvi vlak.

— **Morilec v skoposti.** V Veliki Gorici na Hrvatskem je minolo soboto zvečer nadecstar in posestnik Peter Popović s sekuro ubil in oropal svojega cestarja Ivana Odrčiča. Popović, ki je premožen človek, a strašen skopuh, je bil Odrčiču dolžan 3000 K, za katere ga je le-ta večkrat terjal. Da ne bi mu bilo treba vrniti denarja, je Odrčiča ubil in nato zakopal na sosedovi nji. Zločinu so pa takoj prišli na sled in so Popoviča že zaprli. Ljudstvo ga je hotelo linčati. Umorjeni Odrčič je bil pošten mož in oče sedmero deč.

— **Industrija v zagrebški okolici.** V Zaprrešću pri Zagrebu delajo več novih tovarn; v kratkem začno graditi veliko parno žago in še en parni mlin. Obenem se grade kanalizacija in ceste.

— **Za 2 milijona lastnega papirnatega drobiža** namerava znova izdati zagrebška mestna občina.

— **Ukradeni ameriški darovi.** Iz Niza v Dalmaciji poročajo: Kakor se je dognalo, je bil velik del blaga, ki ga je poslala Amerika kot dar sirotam in raznim drugim siromakom niškega okrožja, pokraden. Pri štirih trgovcih so našli znatne količine tega blaga, predvsem sukna, obleke, perila in čevljev. Vse štiri trgovce so aretirali. Zdi se, da se je tatvine udeležilo zelo mnogo oseb.

— **Izvoz in uvoz.** Centralna uprava za promet z inozemstvom ministrstva za trgovino ne sprejema več prošelj za uvoz in izvoz do nadaljnje odredbe razen s Česloslovaško.

Ljubljanske novice.

— **Dramatična šola Ljudskega odra.** Danes zvečer ob 8. uri se odpre v Ljudskem domu pouk v dramatični šoli. Opozarjamo na otvoritev vse udeležence! Vodstvo dramatične šole.

— **Koncert Cirila Ličarja in Vilme pl. Thierryjeve** se zaradi zaprek vrši približno teden dni pozneje, najbrž v soboto, 20. septembra. Vstopnice se nadalje prodajajo v trafiki. Definitivni dan koncerta se pravčasno objavi. Koncert bo nudil veliko lepega umetniškega užitka, ne bo »ruskie«, ampak pošteno slovenski in jugoslovanski.

— **Iz gledališke pisarne.** V soboto, dne 13. septembra ob pol 8. uri zvečer se igra Snegulčica izven abonementa. Pri predstavi sodeluje orkester Dravske divizije, pod vodstvom kapelnika g. Periča. Baletne točke je nastudiral baletni mojster g. Pohan. Režiser g. A. Danilo. Cenjene gg. abonente opozarjamo, da se Snegulčica kot otroška igra ne bo igrala v abonementu. V nedeljo, dne 14. septembra ob 3. uri popoldne Snegulčica izven abonementa, zvečer Favni, izven abon.

— **Iz Strindberg: Oče.** Ta založnja, ki jo je spisal znani sovratinik in ob enem dober poznavatelj žensk Strindberg, nam odkriva z vso silo boj med možem in ženo za nadvlado v družini, za to, kdo odločuje o vzgoji svojih otrok. Žena se poslužuje v svojem boju najsrajnejših sredstev, da zmaga nad možem, ki ga zadene kap. Igra je bila vprizorjena dokaj dovršeno. Po dolgem času smo zopet videli na odru Borštnika, ki je igral ritmojstra z ono umirjenostjo igralca, ki priča o zavesti, da je kos svojih nalogi — in Borštnik ji je bil kos do potankosti. Tudi Pavlinova je podala Lauru dokaj srečno zadovoljino smo bili z njo.

kot prvič, ko smo jo videli na našem odru. Simpatična je bila Kavčičeva v svoji otroški naivnosti. Šestov doktor je bil zelo naraven, pristno Strindbergov; Gaberščikov pastor ni bil dosti slabši. Juvanova je igrala dojiljo dokaj dobro, posebno v zadnjem dejanju. Predstava priča, da smemo upati še lepših uspehov letošnje sezone.

— **Šišensko prosvetno društvo** pohiti dne 14. t. m. z Orlici, Orlicami ter naraščanjem na Orlovski dan v št. Vid pri Ljubljani. Zbirališče in odhod ob 1. uri popoldne pred Šišenskim prosvetnim društvom (Reininghaus). Člani in prijatelji društva udeležite se polnoštevilno tega izleta.

— **Nogometna tekma.** V nedeljo 14. t. m. igra š. K. Slovan kontra A. š. K. Olimpija, Karlovac. Različni rezultati Olimpije z najboljšimi hrvatskimi klubi so nam porok za krasen športni užitek. Začetek tekme ob pol 17. uri (pol 5. pop.). Blagajna se odpre ob 15. uri (3. pop.).

— **Zadruga kovinskih obratov v Ljubljani** naznanja svoj redni občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo, dne 14. septembra 1919 ob 10. uri popoldne v zadrugi pisarni Sv. Petra cesta št. 5. K obilni udeležbi vabi odbor.

— **Zgubila se je v sredo na promenadi** v parku pred sodnijo vojaška čepica. Pošten najditelj naj jo proti primerni nagradi odda pri upravnistvu »Večernega lista«.

Narodno gledališče.

Drama.

V soboto, 13. septembra, Snegulčica in škratje. Izven abon.

V nedeljo, 14. septembra ob 3. uri popoldne, Snegulčica in škratje. Izven abon.

V nedeljo, 14. septembra ob pol 8. uri zvečer, Faun. Izven abon.

V ponedeljek, 15. septembra, zaprto.

V torek, 16. septembra, Dnevi našega življenja. Abonoment B/1.

Opera.

V torek, 16. septembra, Pikova dama. Abonoment E/3.

Razne novice.

— **Ruski boljševiki in krščanstvo.** Iz Rusije poročajo: Maksimalistična vlada je sicer uradno proglasila svobodo vesti, v resnici pa sistematično in neusmiljeno preganja vero, ropa cerkve in zaplenja cerkveno premoženje. Celokupno cerkveno življenje je pod strogim nadzorstvom, cerkveno premoženje je proglašeno za državno last ter se more brez odškodnine prenesti na osebe ali skupine oseb, ki se izjavijo pripravljenimi, da zagotove upravo, zato pa morajo prevzeti tudi vso odgovornost za vsa cerkvena uradna dejanja ter se tako izpostaviti vsem kaznim, n. pr. za slučaj, da bi se kaka pridiga smatrala

Živa ali mrtva?

Novela, spisal Rabindranat Tagore. — Prevedel F. B.

(Dalje.)

IV.

Blizu desete ure zvečer je bilo, ko se je Sripati vrnil iz Ranihata. Zemlja je tonila pod silnim dežjem. Zdelo se je, ko da nalive ne bo prenehal in noči ne bo konca.

Jogmaja je vprašala: »No?«

»Mnogo ti imam povedati, takoj.«

Po teh besedah se je Sripati oblekel in sedel k večerji; nato se je vlegel in kadil pipo. Bil je ves izmučen.

Njegova žena je zatajevala radovednost dolgo; nato je šla k njegovi postelji in vprašala: »Kaj si izvedel?«

»Da si ti napravila neumnost.«

To je Jogmajo razdražilo. Ženske ne naredi neumnosti nikoli in če jih napravi, pameten mož ne omeni tega nikoli. Bolje je, da jih sprejme vse neumnosti na lastna pleča. Jogmaja je začela: »Ali smem izvedeti, kako?«

Sripati je odvrnil: »Žena, ki si jo sprejela v hišo, ni tvoja Kadambini!«

Ko je Jogmaja to slišala, je bila zelo huda, posebno, ker ji je njen mož dejal to. »Kaj! Jaz da ne bi poznala svoje lastne prijateljice! Tebe naj bi šla vprašat, če je res ona! Ti si moder, res da!«

Sripati ji je obrazložil, da je brez uspeha, če se prepirata o njegovi modrosti. Kar je dejal, lahko dokaže. Ni bilo dvoma, da je Jogmajina Kadambini že mrtva.

Jogmaja mu je odgovorila: »Čuj! Ti si gotovo napravil kak pogrešek. Ali si bil v napačni hiši, ali pa si zmedel vse skupaj, kar si slišal. Kdo ti je dejal, da pojdi sam tja? Piši pismo in vse se bo razjasnilo.«

Sripati je bil užaljen, ker mu je žena tako malo zaupala; dokazoval ji je na vse mogoče načine, toda brez uspeha. O polnoči sta si e vedno dokazovala in odgovarjala. Četudi sta si bila edina, da mora Kadambini zapustiti hišo, je bil Sripati mnenja, da je gostinja varala njegovo ženo ves čas z dozdavnim znanjem. Jogmaja

za »subversivno«. Na drugi strani je prepovedana vsaka oblika apostolata ali verskega pouka. Vsa javna znamenja vere — n. pr. slike in kipe — so zatrti, cerkvena poroka je proglašena kot nezakonita. Končno so rekvirirali še oltarje in druge predmete bogoslužja, a najvišje zastopnike duhovščine so zaprli, mučili in morili. Zadnji čas pa kažejo boljševiki nasproti krščanstvu čim dalje večjo zmrznost: zdi se, da vpliva nanje dejstvo, da se versko mišljenje med masami čimdalje bolj poživlja. Tako so dopustili v Moskvi na cestah in na Rdečem trgu slovesna opravila in procesije ter je v mestu ure in ure odmevalo pobožno petje ogromne množice, ki je pod vodstvom duhovščine in s cerkvenimi zastavami romalo na Kreml. Vendar pa ta strpnost še ni postala pravilo, kajti v Tuli so razgnali procesijo s strojnimi puškami, pri čemer je bilo ubitih nekaj sto oseb.

— **R Zveza jugoslovanskih pomorščakov** se je osnovala na Reki z namenom, da pomaga svojim članom moralno in gmočno.

— **Znamenite ure.** Že v starem veku, ko se ljudem o modernih urah današnje dobe še sanjalo ni, je bilo v rabi nekaj prav mojsterskih ur. Tako je imel Karel Veliki prekrasno vodno uro, ki so jo njegovi vrstniki smatrali za svetovno čudo. Bila je iz bron in dragoceno pozlačena ter je neki kazala čas na kazalniku. Ko je minila ura, je padlo vselej toliko kroglic na cimbal, kolikor je baš bila ura in cimbal je zazvenel kakor naše današnje ure. Pri tem se je odprlo dvanajst okenc, iz vsakega je stopil vitez, se parkrat poklonil in izginil. Jako imenitno uro so imeli v srednjem veku v Lundu na Švedskem. Vsako uro so se prikazali na nji trije modri iz jutrove dežele z Jezuskom v jasicah, ki so mu prinesli dragocene dari ter odšli. Slavni mehanik Burdeau je naredil za Ludovika XVI. uro, na kateri se je prikazoval kralj v podobi Ludovikovi in knezov, ki so se mu klanjali. Zgoraj omenjena švedska ura ter ura kralja Ludvika ste imeli že mehanizem, podoben poznejšim uram in zato ste bili nekoliko bolj pristni kot Karla Velikega vodna ura.

— **Ženska policija na Češkem.** Češko ženstvo je v vsakdanjem boju proti oduhu in verižnikom z živili poseglo po samopomoči. V dogovoru z oblastmi so Čehinje organizirale lastno tržno policijo, ki strogo nadzira nakup in prodajo življenjskih potrebščin; vsako prodajanje po hišah je prepovedano. Istotako nadzirajo ženski policaji razkladanje živil in drugih nujnih potrebščin na kolodvorih in dovoz iz okolice v mesto; vsak voz spremi policija na trg, kjer se potem vrši prodaja po primerni ceni. Ta stražna služba se vrši tudi na tramvaju, železnici in po vseh glavnih ulicah. Tako so Čehinje oduhom in verižnikom vsaj malo podkurile.

pa, da je tujka kaka vlačuga, toda v prepiru ni hotel odjenati noben izmed njih. Polagoma sta začela govoriti tako glasno, da sta pozabila, da spi Kadambina v sosednji sobi.

Eden izmed njiju je dejal: »V lepe skripce sva zašla! Rečem ti, z lastnimi ušesi sem to slišal!« Drugi pa je odgovoril ezno: »Kaj mi je na tem?« Jaz lahko z lastnimi očmi to vidim, ali ne?«

Nazadnje je dejala Jogmaja: »No, dobro, povej mi, kdaj je umrla Kadambini?« Mislila je, če najde kako protislovje med dnevom smrti in datumom kateregakoli Kadambininega pisma, lahko dokaže, da se Sripati moti.

Povedal ji je datum Kadambinine smrti in videla sta oba, da se natančno strinja z dnevom, predno je prišla Kadambini v njuno hišo. Jogmaji je izrepetalo srce, tudi Sripatija je vznemirilo.

V tem hipu so se odprla vrata; vlažen veter je popihal v sobo in vgasnil svetilko. Skozi vrata je planila tema in napolnila vso hišo. Kadambini je stala v sobi. Bilo je blizu ene ure ponoči, dež je padal neprestano.

Kadambini je spregovorila: »Prijateljica, jaz sem tvoja Kadambini, toda nisem več živa, jaz sem mrtva.«

Jogmaja je zavpila od groze, Sripati ni mogel govoriti.

»Toda razen tega, da sem mrtva, ti nisem storila ničesar žalega. Če nimam prostora med živimi, ga tudi nimam med mrtvimi. Oh, Kam naj grem?« jokajoča, kot bi hotela zbuditi spečega stvarnika v temni deževni noči, je vprašala še enkrat: »Oh! Kam naj grem?«

S temi besedami je zapustila Kadambini svojo prijateljico, ki se je zgrudila onesveščena, in je odšla v svet, da poišče prostora zase. (Dalje.)

Izdajatelj konzorcij »Večernega lista«.

Odgovorni urednik Jože Rutar.

Tiska »Jugoslovanska tiskarna« v Ljubljani.